Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Częśé XXVI.

Wydana i rozesłana dnia 23. Października 1852.

Allgemeines

Landes-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. Oktober 1852.

Jahrgang 1852.

172.

Rozporządzenie Ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 30. Kwietnia 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. 110, wydana dnia 24. Maja 1852),

mocą którego ogłoszoną zostaje nowa organizacyja c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn, potwierdzona najwyższem postanowieniem Jego Ces. Kr. Apostolskiej Mości z dnia 27. Kwietnia 1852.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 27. Kwietnia 1852 zatwierdzić następującą nową organizacyję ces. kr. szkoły leśniczej w Maryjabrunn.

Organizacyja c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Celem c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn jest wykształcać ludzi młodych, posiadających potrzebne wiadomości przygotowawcze, w taki sposób w leśnictwie, ażeby ich nietylko uczynić zdolnymi do podrzędnej służby leśniczo-administracyjnej, lecz także przygotować do wszelkiej służby leśniczej wyższej.

§. 2.

Wstępujący do c. k. szkoły leśniczej uczniowie zwyczajni muszą mieć skończonych lat 18 wieku, i ukończyć albo gimnazyjum wyższe wraz z rysunkami linijowemi, albo szkołę realną wyższą, albo też w instytucie technicznym odbyć z dobrym postępem nauki matematyki elementarnej, fizyki, chemii powszechnej i historyi naturalnej w całej objętości, tudzież oraz rysunki przygotowawcze. Oprócz tego posiadać winni dostatecznie język niemiecki, i wykazać świadectwo zdrowia i odpowiedniego usposobienia cielesnego.

§. 3.

W c. k. szkole leśniczej uczone będzie leśnictwo we wszystkich gałęziach swoich w ciągu dwuletniego kursu z ciągłem praktycznem wykazywaniem, uzasadnianiem i czynnem ćwiczeniem, i dla tego rzeczona szkoła stać będzie w związku z administracyją leśniczą. Nauczycielskie przeto personale będzie także sprawować interesa zarządu leśniczego.

§. 4.

Zwyczajnych uczniów przyjętych być może tylu, ilu się pomieścić da przyzwoicie w lokalnościach gmachu instytutowego, należącego do szkoły le-

172.

Erlaß des Ministeriums für Landeskultur und Bergwesen vom 30. April 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII Stück, Nro. 110, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wodurch die, mit Allerhöchster Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 27. April 1852 genehmigte neue Organisirung der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn veröffentlicht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 27. April 1852 nachstehende neue Organisirung der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn zu genehmigen geruht.

Organisirung der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Der Zweck der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn ist: junge Männer, welche die nöthigen Vorkenntnisse besitzen, der Art forstlich auszubilden, daß sie nicht nur für den untergeordneten Forst-Verwaltungsdienst befähiget, sondern auch für jeden höheren Forstdienst vorbereitet werden.

§. 2.

Die, in die k. k. Forst-Lehranstalt eintretenden ordentlichen Schüler müssen das 18. Lebensjahr vollendet, und entweder das Ober-Gymnasium nebst dem Linear-Zeichnen, oder eine Ober-Realschule, oder das Studium der Elementar-Mathematik, der Physik, der allgemeinen Chemie und der gesammten Naturgeschichte, sowie das vorbereitende Zeichnen an einem technischen Institute mit gutem Erfolge zurückgelegt haben. Auch müssen sie der deutschen Sprache hinreichend mächtig seyn, und die Nachweisung ihrer Gesundheit und körperlichen Tüchtigkeit beibringen.

§. 3.

An der k. k. Forst-Lehranstalt selbst wird die Forstwissenschaft in allen ihren Theilen, während eines zweijährigen Kurses, unter stetter praktischer Nachweisung, Begründung und werkthätiger Uebung gelehrt und dieselbe zu diesem Ende mit einer Forstbetriebs-Leitung in Verbindung gesetzt. Das Lehrpersonale wird daher auch Forst-Verwaltungsgeschäfte zu besorgen haben.

§. 4.

Ordentliche Schüler dürfen so viele aufgenommen werden, als nach den, der Forst-Lehranstalt zu Gebote stehenden Räumlichkeiten in dem Instituts-Gebäude ent-

śniczej. Ci obowiązani są składać egzamina półroczne i otrzymają formalne świadectwa szkolne.

Oprócz uczniów zwyczajnych, o ile to bez uszczerbku takowych stać się może, przyjmowani być mogą także uczniowie nadzwyczajni. Jednakże i ci muszą także liczyć łat ukończonych 18 wieku, i posiadać przynajmniej takie wykształcenie umiejętne, jakie w gimnazyjum niższem, lub w szkole realnej niższej powziąć można.

Oni nie będą przypuszczani do egzaminów półrocznych, i otrzymają tylko świadectwa frekwentacyjne.

§. 5.

Na czele c. k. szkoły leśniczej w Maryjabrunn stoi dyrektor.

Oprócz niego ustanowionych będzie w niej dwóch profesorów i dwóch asystentów. Pod względem nauki stać będzie szkoła bezpośrednio pod Ministerstwem kultury krajowej; a zaś pod względem połączonej z nią administracyi leśniczej podlegać będzie takowa ces. król. dyrekcyi leśniczej dla Austryi Niższej.

Plan nauk.

§. 6.

Przedmiotem nauki są:

a) narys nauk leśnych;

b) nauka o roślinach leśnych;

c) nauka o uprawie lasów;

d) nauka o sposobie użytkowania z lasu i technologija leśnicza;

e) nauka o ochronie lasu i o policyi leśnej;

f) nauka o urządzeniu administracyi leśniczej, o oznaczeniu dochodów z lasu i obliczeniu wartości lasu;

g) miernictwo leśne;

h) nauka myśliwska;

i) rysunki planów leśnych.

§. 7.

Pod względem celu, objętości i wykładu przedmiotów naukowych, należy mieć na uwadze:

a) Przez zarys nauk leśniczych przyszły leśniczy wprowadzony będzie w obręb umiejętności zawodu swego, i otrzymać ma ogólny przegląd potrzebnych mu wiadomości. Rzeczony więc zarys rozciągać się będzie na

sprechend untergebracht werden können. Sie sind gehalten Semestral-Prüfungen abzulegen und bekommen förmliche Studienzeugnisse.

Außer den ordentlichen Schülern dürfen, insoweit es ohne deren Zurücksetzung möglich ist, auch außerordentliche Schüler aufgenommen werden. Diese müssen jedoch ebenfalls das 18. Lebensjahr bereits vollendet haben, und wenigstens jene wissenschaftliche Ausbildung besitzen, welche das Unter-Gymnasium oder die Unter-Realschule gewährt.

Sie werden zu den Semestral-Prüfungen nicht zugelassen und erhalten bloße Frequentazions-Zeugnisse.

§. 5.

Der k. k. Forst-Lehranstalt zu Mariabrunn steht ein Direktor vor. Außerdem werden für dieselbe zwei Professoren und zwei Assistenten bestimmt. In Ansehung des Unterrichtes untersteht sie unmittelbar dem Ministerium für Landeskultur, rücksichtlich der mit ihr verbundenen Forstbetriebs-Leitung, ist sie der k. k. Forst-Direkzion für Oesterreich unter der Enns untergeordnet.

Lehrplan.

§. 6.

Gegenstand des Unterrichtes sind:

a) der Grundriß der Forstwissenschaft;
b) die forstliche Gewächskunde;
c) die Lehre des Waldbaues;
d) die Forstbenützungslehre und Forsttechnologie;
e) die Forstschutz- und die Forstpolizeilehre;
f) die Lehre der Forstbetriebs-Einrichtung, Forst-Ertragsbestimmung und Waldwerthberechnung;
g) das Forstvermessen;
h) die Jagdkunde;
i) das Forstplanzeichnen.

§. 7.

Hinsichtlich des Zweckes, Umfanges und der Behandlung der Unterrichtsgegenstände hat Folgendes zu gelten:

a) Mit dem Grundrisse der Forstwissenschaft soll der angehende Forstwirth in den Kreis seiner Fachwissenschaft eingeführt werden, und einen allgemeinen Ueberblick über die ihm nöthigen Kenntnisse gewinnen. Derselbe hat sich somit

wszystkie gałęzie i poddziały nauk leśniczych, i uczony być winien w taki sposób, ażeby przez niego uczeń nie tylko uzyskał wiadomość systematyczną całej umiejętności, lecz także ażeby uzupełnionem było wszystko to, cokolwiek w innych przedmiotach naukowych, mających szczególniej tendencyję praktyczną, traktowanem być nie może.

b) Nauka o roślinach leśnych podać ma gruntowne wiadomości o własnościach i usposobieniu drzew leśnych, i pożytecznych krzewów leśnych, jako najpierwsze podstawy racyjonalnego z niemi obchodzenia się i zyskowania z nich, tudzież wiadomości o całem gospodarstwie leśnem.

Rozciągać się zatem będzie na ogólne i szczegółowe wyjaśnienie własności przyrodzonych i gospodarskich roślin leśnych, na stosunek ich do miejsca i atmosfery (góroznawstwo i ziemioznawstwo leśne, klimatologia), na ich oddziaływanie, tudzież na ich zależność pod względem całej wegietacyi i dzielnicy zwierząt. Zwierzęta lasom szkodliwe będą ogólnie tylko traktowane, ponieważ specyjalna o nich historyja naturalna, z powodu praktycznego związku, objętą będzie w nauce o ochronie lasów i w nauce myśliwskiej. Studyjum roślin leśnych ułatwiane będzie przez zbiory i obrazy botaniczne, przez demonstracyje w ogrodzie botanicznym i w samym lesie, tudzież przez powtarzanie w kolegijach teoryi fizyki, chemii i historyi naturalnej powszechnej. Uczniowie mają zresztą być zobowiązani, zakładać własnoręcznie zbiory botaniczne i agronomiczne, i ćwiczeni będą praktycznie w badaniu gruntów leśnych.

c) Nauka o uprawie lasów obejmować będzie racyjonalne obchodzenie się z lasami, i hodowanie drzew w ogólności. Rozciągać się zatem będzie na teoryje o sposobach zarządu leśnego, i o okresach odnowienia lasu, o wyrębie, o przerzedzeniu lasu i okrzesaniu wszelkich gatunków drzew z gałęzi, przeto o sianiu, szczepieniu, o uprawie lasu przez latorośle i odkładki, w połączeniu z uprawą pola, o założeniu chodników (alej) i płotów żywych (szpalerów), o uprawie wydmów dla uchronienia pól i ról od piasku wywiewnego i t. d. Z uwagi na powszechny pożytek uprawy drzew owocowych wykładaną będzie także i ta nauka, łącząc do tego dodatkowo i w zarysach głównych naukę o uprawie drzew morwowych.

Wszystkie gałęzie uprawy lasów uczone będą zresztą praktycznie, i w tym celu uczniowie pod kierunkiem nauczycieli sprawować będą, ile możności, sami odpowiednie czynności w lasach, do instytutu należących, i połączone z niemi prowadzenie tychże spraw pismienne, i prowadzenie rachunków, tudzież robić będą rozmaite doświadczenia i przeprowadzać

über alle Zweige und Unterabtheilungen der Forstwissenschaft zu erstrecken und soll so gelehrt werden, daß durch ihn nicht nur eine systematische Auffassung der gesammten Wissenschaft gewonnen, sondern auch alles das ergänzt wird, was bei den übrigen Lehrgegenständen, die mehr nach praktischer Richtung gegliedert sind, nicht in Betracht gezogen werden kann.

b) Die forstliche Gewächskunde soll gründliche Kenntnisse der Eigenschaften und des forstlichen Verhaltens der Waldbäume und nutzbaren Waldsträucher, als die vorzüglichste Grundlage ihrer razionellen Behandlung und Benützung, so wie des gesammten Forstwirthschaftsbetriebes verschaffen.

Sie hat sich somit auf die allgemeine und besondere Betrachtung der natürlichen und wirthschaftlichen Eigenthümlichkeiten der Forstkulturgewächse, auf ihr Verhältniß zum Standorte und zur Atmosphäre (forstliche Gebirgs- und Bodenkunde, Klimatologie) und auf ihre Rückwirkung, sowie auf ihre Abhängigkeit in Bezug der gesammten übrigen Vegetazion und der Thierwelt zu erstrecken. Die Betrachtung der forstschädlichen Thiere hat jedoch nur im Allgemeinen stattzufinden, weil die spezielle Naturgeschichte derselben, des praktischen Zusammenhanges wegen, in die Lehre des Forstschutzes und in die Jagdkunde aufzunehmen ist. Das Studium der forstlichen Gewächskunde ist durch naturgeschichtliche Sammlungen und Abbildungen, durch Demonstrazionen im botanischen Garten und im Walde selbst, sowie durch Kollegial-Repetizionen der betreffenden Theorien der Physik, Chemie und allgemeinen Naturgeschichte zu unterstützen. Die Schüler sind ferner zur eigenhändigen Anfertigung von botanischen und agronomischen Sammlungen zu verhalten, und in der Untersuchung des Waldbodens praktisch zu unterweisen.

c) Die Lehre des Waldbaues hat die razionelle Behandlung der Wälder und die Holzzucht überhaupt zu umfassen. Sie hat sich somit auf die Theorien der Betriebs-Arten und Umtriebszeiten, des Wald-Abtriebes, der Durchforstung und Ausästung des gesammten Holz-Anbaues, also der Saat, Pflanzung, der Holzzucht durch Stecklinge, Ableger, und in Verbindung mit dem Feldbau, der Anlage von Alleen und Hecken, des Sandschollenbaues ꝛc. zu erstrecken. In Anbetracht der allgemeinen Nützlichkeit der Obstbaumzucht ist übrigens auch diese, u. z. einschließlich der Maulbeerbaumzucht, anhangsweise nach ihren Haupt-Umrissen vorzutragen.

Alle Theile des Waldbaues sind ferner praktisch zu lehren, und hiernach nicht nur die betreffenden in den Institutswäldern vorzunehmenden Verrichtungen, sowie die sich daran knüpfende schriftliche Geschäftsführung und Verrechnung, soviel als möglich durch die Schüler unter Leitung des Lehrpersonales bewerkstelligen zu lassen; sondern auch manigfaltige Versuche vorzunehmen

próby nowe, na uwagę zasługujące. Również i pielęgnowanie drzew owocowych będzie praktycznie uczone w ogrodzie instytutowym. Przy repetycyjach w kolegijum należy powtarzać w krótkości owe teoryje umiejętności zasadniczych i pomocniczych, które są szczególniej ważne dla uprawy lasów.

d) Nauka o sposobie użytkowania z lasów i technologija leśna udzielać będzie wiadomości, potrzebnych do gospodarskiego użytkowania z lasów, czyli do zyskania, przerabiania i użycia płodów leśnych. Wskazywać więc będzie użytkowanie z lasów tak co do drzewa, jakoteż co do innych płodów leśnych; w pierwszym kierunku więc obejmować będzie żniwo drzewa, t. j. ścinanie, karczowanie, obrabianie i przewożenie (przewóz lądem i wodą) ze wszystkiemi szczegółami i warunkami jego; (bicie dróg leśnych, koleje dla przeprawy drzewa, drzewowzwody, drzewospusty, przyrządzenia przeprawowe, założenia opław, robienie tratew, personale robotnicze i postępowanie z niem, czynności personalu leśniczego i t. d.); tudzież dalsze obrabianie i użytkowanie z drzewa (sortowanie, formowanie i przygotowanie drzewa, prowadzenie tartaków, gątarń, węglarń, wyrabianie mazi i potażu); co do innych płodów leśnych zaś podciągnie pod uwagę nie tylko paszę leśną, użytkowanie z pościołu i żerowiska leśnego, zyskiwanie liścia na paszę, traw leśnych i pielęgnowanie owoców leśnych we względzie gospodarskim, leśniczym i narodowo-ekonomicznym, lecz także użytkowanie z polowania, zbieranie żywicy, produkcyję terpentyny, smoły i sadzy, zyskiwanie dębianek i kory garbarskiej, prowadzenie młynów garbarskich, czyli tłuczarń dębu garbarskiego, użytkowanie z nasion i owoców leśnych, torfu, kamienia, marglu i szotru i t. d.

Cokolwiek w tym względzie widzieć i praktycznie wykonywać można w lasach instytutowych, należy uczniom wskazać i uczyć ich praktycznie. Zresztą wyobrażenie o tem dadzą wizerunki i modele, równie jak podróże, w celu naukowym przedsiębrać się mające. W szczególności uczniowie wprowadzeni będą na drodze praktyki we wszelkie czynności gospodarstwa leśnego, tudzież w cały tok czynności, należących do personale leśniczego pod względem użytkowania lasów; dla tego też uczniowie w każdym kierunku udział w tem mieć, tudzież ćwiczonymi być winni w sporządzaniu odpowiednich rachunków i relacyj urzędowych, ażeby ich tym sposobem obznajomić z rachunkowością leśniczą i ze stylem urzędowym. Niemniej w repetycyjach kolegijalnych powtarzać należy odpowiednie części fizyki, chemii i mechaniki i objaśniać zasady obrachunkowości i odpowiednich części budownictwa.

und beachtungswerthe neue Vorschläge in Ausführung zu bringen. Desgleichen ist die Behandlung der Obstbäume in dem Institutsgarten praktisch durchzuführen. Bei den Kollegial-Repetizionen sind jene Theorien der Grund- und Hilfswissenschaften, welche für den Waldbau besonders wichtig erscheinen, kurz zu wiederholen.

d) Die Forstbenützungslehre und Forsttechnologie soll alle jene Kenntnisse verschaffen, welche die wirthschaftliche Benützung der Wälder oder die angemessene Gewinnung, Verarbeitung und Verwendung der Waldprodukte bedingt. Dieselbe muß daher sowohl die Benützung der Wälder auf Holz, als auch auf alle übrigen Waldprodukte lehren, und in ersterer Beziehung die Ernte des Holzes, d. i. dessen Fällung, Roddung, Aufarbeitung und Bringung (Land- und Wassertransport) in allen ihren Einzelnheiten und Vorbedingungen (Waldwegbau, Holzbahnen, Holzaufzüge, Rieswerke, Triftvorrichtungen, Schwemmbauten, Floßbau, Arbeiterschaft und deren Behandlung, Geschäftsbetrieb des Forstpersonales ꝛc.); dann die weitere Verarbeitung und Verwendung des Holzes (Holzsortimente, Ausformung und Zurichtung des Holzes, Betrieb der Sägemühlen, Schindelmaschinen, Verkohlung, Theerschwellerei, Pottaschen-Erzeugung) umfassen; in Betreff der übrigen Waldprodukte aber nicht nur die Waldweide, Waldstreu- und Mast-Nutzung, die Gewinnung des Futterlaubes, die Waldgräserei und den Fruchtbau in Walde, in land- und forstwirthschaftlicher, sowie in nazional-ökonomischer Hinsicht, sondern auch die Jagdnutzung, das Harzreißen, die Terpentingewinnung, den Pechhütten-Betrieb, die Kienruß-Schwellerei, die Gewinnung der Knoppern und Gerberinden, den Lohmühlen-Betrieb, die Benützung der Saamen und Waldfrüchte, die Torfnutzung und die Benützung von Steinbrüchen, Mergel- und Schottergruben ꝛc. in Betracht ziehen.

Was nun hievon in den Institutswäldern und in der Umgebung der Lehranstalt gesehen und praktisch geübt werden kann, ist den Schülern zu zeigen und praktisch zu lehren. Im Uebrigen müssen Abbildungen und Modelle, sowie die vorzunehmenden größeren wissenschaftlichen Reisen die nöthige Anschauung verschaffen. Insbesondere werden aber die Schüler in alle wirthschaftlichen Verrichtungen und in die gesammte Geschäftsführung, welche das Forstpersonale in Ansehung der Forstbenützung zu besorgen hat, praktisch einzuführen seyn; daher sie hieran in jeder Hinsicht theilnehmen sollen, und auch in der Anfertigung bezüglicher Rechnungsstücke und Amtsberichte einzuüben sind, um sie auf diese Art mit dem forstlichen Rechnungswesen und dem Geschäftsstyle bekannt und vertraut zu machen. Nicht minder sind bei den Kollegial-Repetizionen die betreffenden Theile der Physik, Chemie und Mechanik zu rekapituliren, und die Grundsätze der Verrechnungskunde, dann der einschlägigen Theile des Bauwesens angemessen zu erläutern.

e) Nauka o ochronie lasu i o policyi leśnej ma na celu, podać dokładną wiadomość o wszystkiem, cokolwiek na lasy szkodliwy wpływ wywierać może, tudzież o środkach przeciw temu; dalej o środkach i sposobach zabezpieczenia własności leśnej, jakoteż utrzymania i odpowiedniego obchodzenia się z lasami ze względu na dobro powszechne. Z tego powodu zakres jej rozciągać się będzie nie tylko na bezpośrednią opiekę nad lasami przeciw ludziom, zwierzętom i wydarzeniom elementarnym, lecz także na część narodowo-ekonomiczną leśnictwa, na potrzebne prywatne, karne i polityczne przepisy i ustawy, tudzież na normy administracyjne (kontrolę urzędników leśniczych, dochodzenie ich czynności i t. d.), ich uzasadnienie, objaśnienie i dokładne zastosowanie. Ponieważ środki przeciw spustoszeniom przez owady, wymagają starannej nauki historyi naturalnej o przewiązach, lasom szkodliwych, przeto taż nauka także winna być objętą w nauce o ochronie leśnej. Praktyczne ćwiczenie uczniów rozciągać się winno na rozpatrywanie się w zbiorach entomologicznych i wyobrażeniach, tudzież na własnoręczne zbieranie insektów lasom szkodliwych, na czynne współdziałanie przy czynnościach co do ochrony leśnej, i na ćwiczenie się w piśmiennem prowadzeniu spraw dotyczących. Oprócz tego należy uczniom przy repetycyjach objaśniać główne zasady prawa prywatnego i karnego, ekonomii narodowej i organizmu administracyi politycznej.

f) Urządzenie gospodarstwa leśnego, oznaczenie dochodu z lasów, i obliczenie wartości lasów, pojmowane i przeprowadzone być mają w wzajemnym związku z sobą, i wystawić i wyjaśnić powinny w przeglądzie wszystkie stosunki, które stanowią o wyborze i zastosowaniu pewnego rodzaju prowadzenia gospodarstwa leśnego. Wykład więc ten rozciągać się będzie na statystykę leśną, na naukę o stosunkach leśnych (tak zwanę statykę leśną), na właściwości gospodarstwa leśnego, na wymierzenie wartości lasów, dochodzenie wyboru w sposobach zarządu leśnego i czasów odnowienia lasu, teoryję dochodzenia i rewizyi dochodów, sporządzanie planów gospodarskich, przeprowadzenie ich i prowadzenie ksiąg leśniczych. Także pod względem urządzenia gospodarstwa, oznaczenia dochodów i obliczenia wartości lasów, należy uczniów ćwiczyć praktycznie, obracać ich w lasach instytutowych do prac odpowiednich i zatrudniać ich w repetycyjach kolegijalnych powtarzaniem odpowiednich części umiejętności zasadniczych i pomocniczych.

g) Miernictwo leśne będzie mieć za przedmiot pomiar gruntów, gór i niwelowanie w zastosowaniu swojem do leśnictwa.

e) Die Forstschutz- und Forstpolizeilehre hat den Zweck, eine vollständige Kenntniß von Allem, was auf die Forste nachtheilig einwirken kann und von den dawider zu ergreifenden Maßregeln; ferner von den Mitteln und Wegen zur Sicherung des Waldeigenthumes, sowie zur Erhaltung und zweckmäßigen Behandlung der Wälder, im Interesse des allgemeinen Wohles zu verschaffen. Hiernach wird ihr Umfang nicht bloß den unmittelbaren Schutz der Wälder gegen Menschen, Thiere und Naturereignisse zu umfassen haben, sondern sich auch auf den nazional-ökonomischen Theil des Forstwesens und auf die nöthigen privat- und strafrechtlichen, sowie auf alle bezüglichen politischen Vorschriften und Gesetze, dann auf die betreffenden Verwaltungs-Normen (Kontrole der Forstbeamten, Untersuchung ihrer Gebahrung 2c.), deren Begründung, Erläuterung und gehörige Anwendung erstrecken müssen. Weil übrigens die Mittel gegen Insekten-Verheerungen ein sorgfältiges Studium der Naturgeschichte der forstschädlichen Kerbthiere bedingen, so ist diese in die Forstschutzlehre aufzunehmen. Die praktische Verwendung der Schüler hat sich auf die Betrachtung der entomologischen Sammlungen und Abbildungen, auf eigenhändiges Sammeln forstschädlicher Insekten, auf die werkthätige Mitwirkung bei Verrichtungen des Forstschutzes und auf Einübung in die betreffende schriftliche Geschäftsführung auszudehnen. Auch sind bei den Kollegial-Repetizionen den Schülern die wesentlichsten Grundsätze des Privat- und Strafrechtes, der Nazional-Oekonomie und der Organismus der politischen Administrazion zu erklären.

f) Die Forstbetriebs-Einrichtung, Forstertrags-Bestimmung und Waldwerth-Berechnung sollen in ihrem gegenseitigen Zusammenhange aufgefaßt und durchgeführt werden, und alle jene Verhältnisse übersichtlich darstellen und klar machen, welche für die Wahl und Anwendung eines bestimmten Wirthschaftsbetriebes entscheidend sind. Der betreffende Vortrag hat sich daher auf die Forst-Statistik, auf die forstliche Verhältnißkunde (sogenannte forstliche Statik), auf die Lehre von den Eigenthümlichkeiten des Forstwirthschafts-Betriebes, auf die Waldwerth-Bemessung, die Erörterungen über die Wahl der Betriebsarten und Umtriebszeiten, die Theorie der Ertrags-Ausmittlung und der Ertrags-Revisionen, die Verfassung der Wirthschaftspläne, ihre Durchführung und die forstliche Buchführung zu erstrecken. Auch bezüglich der Betriebs-Einrichtung, Ertrags-Bestimmung und Waldwerth-Berechnung sind die Schüler in jeder Hinsicht praktisch zu unterrichten, rücksichtlich der Institutswälder zu den betreffenden Arbeiten zu verwenden und in den Kollegial-Repetizionen mit Wiederholung der einschlägigen Theile der Grund- und Hilfswissenschaften zu beschäftigen.

g) Das Forstvermessen soll die Ausmessung von Grundstücken, das Höhenmessen und Nivelliren, in ihrer Anwendung auf das Forstwesen lehren.

Rozmiar gruntów rozciągać się ma i na wielkie lasy, o ile dogodnie uskutecznić się daje bez szczególnych prac przygotowawczych i trudniejszych oznaczeń sieciowych. Pomiar gór i niwelowanie o tyle uczonem będzie, o ile jest potrzebnem do zakładania lasów, kolei dla przeprawy drzewa, przyrządzeń przeprawowych, wodozbiorów spustnych i kanałów przeprawowych i t. p., do wyobrażenia położeń górnych, osuszania i zwilżania gruntów i t. d. Wszelkie odnoszące się do tego zadania przeprowadzane być winny ile możności praktycznie i zastosowane w lasach instytutowych. Teoryje matematyczne, służące za podstawę pomiarowi lasów, powtarzać należy w repetycyjach kolegijalnych.

h) Nauka myśliwstwa ma na celu wykształcanie w myśliwstwie, o ile takowe stoi w związku z gospodarstwem leśnem, i kierowanem jest przez leśniczych; tudzież uchylenie osobnej nauki o myśliwstwie. Rozciągnąć się winna na historyję naturalną zwierząt myśliwskich (dziczyzny i zwierząt do myśliwstwa potrzebnych), na język myśliwski, hodowanie zwierza, straż zwierząt i straż myśliwską, gospodarstwo myśliwskie, na użytkowanie z polowania i na ustawy o polowaniu. Nauka praktyczna rozciągać się będzie na wszystkie gałęzie myśliwstwa, a zatem także i na prowadzenie tegoż.

i) Nauka rysunków planów leśnych odnosić się będzie do sprawienia potrzebnej biegłości w rysunkach sytuacyjnych, budowniczych i rysunkach maszyn w zastosowaniu do leśnictwa, i rozciągać się będzie na wszystkie wspomnione gałęzie rysunków.

§. 8.

Z przedmiotów, wspomnionych w poprzedzających §§ch, wykładane przeto będą:

W pierwszem półroczu pierwszego roku:

Zarysy nauk leśniczych i nauka o roślinach leśnych.

W drugim kursie pierwszego roku:

Nauka o uprawie lasów i myśliwstwo.

W pierwszym kursie drugiego roku:

Nauka o użytkowaniu z lasów i technologija leśna, tudzież nauka o ochronie i policyi leśnej.

W drugiem półroczu drugiego roku:

Nauka o urządzeniu administracyi leśniczej, o oznaczeniu dochodów z lasu i obliczeniu wartości lasów, tudzież miernictwo leśne.

Die Ausmessung der Grundstücke hat sich bis zur Aufnahme ausgedehnter Wälder, insoweit diese ohne den, zu Landesmessungen nöthigen besonderen Vorarbeiten und schwierigeren Netzbestimmungen noch zweckmäßig bewerkstelliget werden kann, zu erstrecken. Das Höhenmessen und Nivelliren aber ist insoweit zu lehren, als es Behufs der Anlage von Waldwegen, von Holzbahnen und Rieswerken, Schwellungen und Triftkanälen rc., der Darstellung der Berg-Situazion, der Grund-Entwässerung und Bewässerung rc. erforderlich wird. Alle bezüglichen Aufgaben sind, so viel als möglich, praktisch durchzuführen und in den Institutswäldern in Anwendung zu bringen. Die dem Forstvermessen zu Grunde liegenden mathematischen Theorien sollen in den Kollegial-Repetizionen wiederholt durchgenommen werden.

h) Die Jagdkunde hat die Ausbildung im Jagdwesen, insoweit dieses mit dem Forstwirthschafts-Betriebe in Verbindung steht und von Forstmännern geleitet wird, so wie die Beseitigung einer abgesonderten Jägereilehre zum Zwecke. Sie hat sich auf die Naturgeschichte der Jagdthiere (des Wildes und der zum Jagdbetriebe erforderlichen Thiere), die Jagdkunstsprache, die Wildzucht, den Wild- und Jagdschutz, den Jagdbetrieb, die Wildnutzung und die Jagdgesetze zu erstrecken. Der praktische Unterricht hat sich nach Zeit und Gelegenheit auf alle Zweige des Jagdwesens, somit auch auf den Jagdbetrieb auszudehnen.

i) Das Forstplan-Zeichnen soll die nöthige Fertigkeit im Situazions-Zeichnen, so wie im Bau- und Maschinen-Zeichnen, in Anwendung auf das Forstwesen verschaffen und hat sich daher auf alle diese Zeichnungsfächer zu erstrecken.

§. 8.

Von den, im Vorstehenden aufgezählten Unterrichts-Gegenständen sind vorzutragen:

Im ersten Semester des ersten Jahrganges:

Der Grundriß der Forstwissenschaft und die forstliche Gewächskunde.

Im zweiten Semester des ersten Jahrganges:

Die Lehre vom Waldbaue und die Jagdkunde.

Im ersten Semester des zweiten Jahrganges:

Die Forstbenützungs-Lehre und Forst-Technologie, dann die Forstschutz- und Forstpolizei-Lehre.

Im zweiten Semester des zweiten Jahrganges:

Die Forst-Einrichtung, Ertragsbestimmung und Waldwerthberechnung, dann das Forstvermessen.

Oprzócz tego uczone będą przez obadwa lata w każdem półroczu rysunki planów leśnych.

§. 9.

Wykładom poświęcone będą co tydzień ośm godzin. Cztery godziny przeznacza się co tydzień na rysunki. Przynajmniej sześć do ośm godzin w tydzień obracać należy na repetycyje kolegijalne i takie ćwiczenia praktyczne, które się w domu odbywać mogą i odbywać powinny. Wszystkie te godziny podzielić należy w taki sposób, żeby uczniowie w każdym dniu tygodnia zatrudniani byli stosownie przez ciąg trzech do czterech godzin.

Ćwiczenia pod gołem niebem i w lesie samym odbywać należy, stosownie do zachodzącej pory czynności gospodarskich, według stanu pogody i wykładów, przez pół dnia lub przez cały dzień, a według potrzeby przez ciąg kilku dni i tygodni. Nauka w domu tymczasem przerwaną będzie. W ciągu kursu letniego, uczniowie każdego roku odbywać będą, pod przewodnictwem nauczyciela, podróż naukową przez ciąg dwóch lub trzech tygodni. Projekt atoliż co do podróży tej, co rok podany być musi do Ministerstwa kultury krajowej, przez które potwierdzony będzie.

§. 10.

Rok szkolny rozpocznie się z miesiącem Październikiem, i trwać będzie przez jedenaście miesięcy. Te miesiące podzielone być mają w taki sposób, ażeby na kurs letni większa przypadła połowa, ponieważ w tym kursie podróż naukowa odbywać się będzie. Miesiąc Wrzesień przeznaczony będzie na wakacyje.

Oprócz tego uczniowie wolnymi będą: w niedziele i święta, tudzież od wigilii aż do nowego roku łącznie, od niedzieli kwietniej aż do wtorku po wielkiej-nocy, w dwóch ostatnich dniach zapust, a pomiędzy pierwszym i drugim kursem każdego roku, przez cały tydzień.

§. 11.

Wybór ksiąg wykładowych zostawiony jest do woli profesorów. Również mogą ci sporządzone przez siebie zeszyty wykładów kazać litografować lub drukować. Wszelako będą obowiązani trzymać się objętości i odgraniczenia pojedynczych przedmiotów, wskazanego w poprzedzających §§ch, i przedłożyć Ministerstwu książki obrane i dzieła przez nich sporządzone, do przejrzenia i potwierdzenia.

Außerdem sind beide Jahrgänge in jedem Semester im Forstplan-Zeichnen angemessen zu unterrichten.

§. 9.

Den Vorträgen sind wöchentlich acht Stunden zu widmen. Vier Stunden wöchentlich sollen für das Zeichnen bestimmt werden. Mindestens sechs bis acht Stunden sind für die Kollegial-Repetizionen und jene praktischen Uebungen, welche zu Hause statthaben können und sollen, zu verwenden. — Alle diese Stunden sind so einzutheilen, daß die Schüler an jedem Wochentage durch drei bis vier Stunden zweckmäßig beschäftiget werden.

Die Verwendungen im Freien und im Walde selbst sind nach der Zuläßigkeit bestimmter wirthschaftlicher Verrichtungen, nach Beschaffenheit der Witterung, und nach dem zeitlichen Stande der Vorträge an einzelnen halben oder ganzen Tagen, nach Erforderniß aber auch durch mehrere Tage, ja ganze Wochen vorzunehmen. Der häusliche Unterricht ist mittlerweile zu unterbrechen. — Während des Sommer-Semesters ist ferner eine größere wissenschaftliche Reise von jedem einzelnen Jahrgange für die Dauer von zwei bis drei Wochen unter Führung eines Lehrers zu unternehmen. Dieselbe muß jedoch alljährlich besonders beantragt und von dem Ministerium für Landeskultur genehmiget werden.

§. 10.

Das Schuljahr beginnt mit dem Monate Oktober und dauert eilf Monate. Diese sind auf die beiden Semester so zu vertheilen, daß die größere Hälfte auf den zweiten Semester fällt, indem während desselben die wissenschaftliche Reise vorzunehmen ist. Der Monat Sept:mber ist für die Ferien bestimmt.

Außerdem sind den Schülern freizugeben: die Sonn- und Feiertage, die Zeit vom heiligen Abende bis einschließig Neujahr, vom Palm-Sonntage bis Dienstag nach Ostern, dann die zwei letzten Faschingstage und zwischen dem ersten und zweiten Semester eines jeden Jahrganges Eine volle Woche.

§. 11.

Die Wahl der Lehrbücher steht den Professoren frei. Nicht minder können sie die von ihnen verfaßten Vortragshefte lithographiren lassen, oder dem Buchdrucke übergeben. Sie sind jedoch verbunden sich an den Umfang und die Abgrenzung der einzelnen Lehrgegenstände nach den im Vorstehenden getroffenen Bestimmungen zu halten und dem Ministerium die gewählten Bücher und die selbst verfaßten Werke zur Einsicht und Genehmigung vorzulegen.

O u c z n i a c h.

§. 12.

Uczniowie, wstępujący do szkoły leśniczej w Maryjabrunn, obowiązani będą mieszkać w gmachu instytutowym, i opłacać będą za naukę i ich zaopatrzenie taksę, oznaczoną corocznie według okoliczności i czasu. Oprócz tego każdy uczeń z w y c z a j n y opłacić winien przy zapisaniu do szkoły należytość matrykulacyjną w kwocie d z i e s i ę c i u złr., każdy zaś n a d z w y c z a j n y uczeń w kwocie p i ę c i u złr. m. k. do kasy instytutu.

§. 13.

Przyjmowanie do c. k. szkoły leśniczej odbywać się będzie w drugiej połowie miesiąca Września. Kto przyjętym być pragnie, winien będzie najdalej do 15. Września uczynić do dyrekcyi szkolnej podanie swoje, a przy wyrażeniu w jakiej własności do szkoły wstąpić pragnie, wykazać się winien względem warunków przyjęcia, ustanowionych w §§ch 2. i 4., równie jak względem wymaganego pozwolenia ojca lub opiekuna, i zobowiązać się oraz do płacenia należytości instytutowych, w sposób w tej mierze osobno mający być przepisany.

Położony za warunek przyjęcia uczniów z w y c z a j n y c h dobry postęp w ukończonych naukach przygotowawczych, oznacza się bliżej w ten sposób, iż świadectwa dotyczące, zawierające klasyfikacyję ogólną (świadectwa półroczne gimnazyjów wyższych i szkół realnych wyższych), przynajmniej p i e r w s z ą k l a s ę, najszczególniej zaś z matematyki, z nauk przyrodzonych (fizyki i chemii), z historyi naturalnej i z rysunków dobry postęp uczniowi przypisać powinny.

Równie zadowalniające być winny pilność i obyczajność jego. Nie wymaga się przedłożenia świadectwa dojrzałości lub równego mu świadectwa odchodu.

§. 14.

Podania uczynione do 15. Września, rozstrzygać będzie dyrekcyja szkoły najdalej w przeciągu dni 8. Rezolucyje bez zwłoki wydawane być powinny. Jeżeli podało o przyjęcie więcej indywiduów do tego zdolnych, jak pomieszczonemi być mogą w gmachu instytutowym, wówczas odrzucić należy najpierwej tych, którzy wstąpić chcą jako uczniowie nadzwyczajni, a w ogólności mniej uzdolnionych, w miarę potrzeby. Orzeczenie w tej mierze należeć będzie do dyrektora szkoły, na zasadzie narady z profesorami. Podania nadeszłe po 15. Września, o tyle zasługiwać będą na wzgląd, o ile przez to wcześniejsi kompetenci nie doznają uszczerbku. Po upływie miesiąca Października nikt więcej przyjętym być nie może.

Die Schüler.

§. 12.

Die in die k. k. Forstlehranstalt zu Mariabrunn eintretenden Schüler sind gehalten, in dem Instituts-Gebäude zu wohnen und haben für den Unterricht und ihre Verpflegung die nach den Zeitverhältnissen alljährlich besonders festgesetzten Gebühren zu entrichten. Außerdem ist bei der Aufnahme in die Lehranstalt von jedem ordentlichen Schüler eine Immatrikulirungs-Gebühr von zehn Gulden und von jedem außerordentlichen Schüler von fünf Gulden Konv. Münze an die Institutskasse zu bezahlen.

§. 13.

Die Aufnahme in die k. k. Forst-Lehranstalt erfolgt in der zweiten Hälfte des Monates September. Wer in dieselbe eintreten will, hat sein Gesuch spätestens am 15. September bei der Lehranstalts-Direkzion einzubringen und sich unter Angabe der Eigenschaft, in welcher er in die Lehranstalt einzutreten wünscht, rücksichtlich der in den §§. 2 und 4 festgesetzten Aufnahmsbedingnisse, sowie in Betreff der erforderlichen Zustimmung des Vaters oder Vormundes gehörig auszuweisen, zugleich aber auch zur Zahlung der Instituts-Gebühren in der hiefür besonders vorzuschreibenden Art zu verpflichten.

Der für die Aufnahme als ordentlicher Schüler bedingte gute Erfolg der absolvirten Vorstudien wird näher dahin bestimmt, daß die betreffenden Zeugnisse, insoferne sie eine allgemeine Klassifikazion enthalten (Semestral-Zeugnisse der Ober-Gymnasien und Ober-Realschulen), wenigstens die erste Klasse, insbesondere aber in der Mathematik, Naturlehre (Physik und Chemie), Naturgeschichte und im Zeichnen gute Fortschritte zuerkennen müssen.

Deßgleichen müssen Fleiß und sittliche Aufführung entsprochen haben. — Die Beibringung eines Maturitäts-Zeugnißes, oder eines diesem gleichzuhaltenden Abgangs-Zeugnißes wird nicht gefordert.

§. 14.

Ueber die bis 15. September eingereichten Gesuche entscheidet die Lehranstalts-Direkzion spätestens binnen acht Tagen. Die Bescheide müssen unverzüglich hinausgegeben werden. — Sind mehr zur Aufnahme geeignete Individuen hierum eingeschrieten, als in dem Instituts-Gebäude untergebracht werden können, so sind zunächst diejenigen, welche als außerordentliche Schüler eintreten wollen, und überhaupt die Minderbefähigten nach Nothwendigkeit zurückzuweisen. Das Erkenntniß hierüber steht dem Direktor der Lehranstalt auf Grundlage der, mit den Professoren gepflogenen Berathung zu. — Gesuche, welche nach dem 15. September eintreffen, dürfen nur in soferne berücksichtiget werden, als dadurch frühere Bittwerber nicht zurückgesetzt werden. — Nach Ablauf des Monates Oktober darf Niemand mehr aufgenommen werden.

§. 15.

Wszystkich uczniów należy zaraz na wstępie uczynić uważnymi na porządek domowy, którego ściśle przestrzegać winni, tudzież na inne przepisy zachowania się, które im przy wstępie do zakładu stosownie ogłosić, i każdemu w drukowanym egzemplarzu wręczyć należy. Każde rozporządzenie, wydane w przedmiocie nauk lub karności, przybite być winno przez dni 14 po ogłoszeniu ustnem w salach szkolnych.

§. 16.

Wszyscy uczniowie bez wyjątku obowiązani będą nosić przepisany uniform instytutowy. Uniform sporządzony być winien według przepisu.

§. 17.

Bez gwałtownej potrzeby uczniowie nie będą mogli przerywać nauk swoich, Potrzebne uwolnienie udzielać będzie dyrekcyja akademiczna.

§. 18.

Indywidua leniwe i złych obyczajów nie będą cierpiane w zakładzie. Ten, który popełni większe przekroczenie, lub uporczywie trwa w błędach swoich, będzie oddalonym ze szkoły. Uczniowie, którzy popełnią mniejsze przekroczenie, lub nie zachowają jakiego przepisu. otrzymają najpierwej stosowne napomnienie.

Jeżeli napomnienie zostało bez skutku, wówczas stopniowo wymierzone będą kary następujące:

a) nagana przez dyrektora bez przybrania świadków;

b) nagana przed całem ciałem nauczycielskiem i współuczniami;

c) trzechdniowy samotny areszt, zaostrzony w razie potrzeby jednokrotnym postem;

d) wydalenie na czas pewny z zakładu.

§. 19.

Każde orzeczenie kary będzie temu, którego dotycze, doręczone na piśmie przez dyrekcyję. Zupełne wykluczenie z publicznego zakładu naukowego leśniczego przedłożonem będzie Ministerstwu do potwierdzenia. Kto po trzykrotnem wezwaniu nie stawi się przed dyrektorem, wydalonym będzie ze szkoły.

§. 20.

Uczniowie zwyczajni poddani będą pod egzamin z przedmiotów teoretycznych przy końcu każdego półrocza. Egzamin odbywać się będzie przy wolnym wstępie reszty uczniów, tudzież w przytomności dyrektora i profesorów obudwóch. Jeżeli dyrektor lub jeden z profesorów będzie przeszkodzo-

§. 15.

Sämmtliche Schüler sind gleich bei ihrer Aufnahme auf die genau zu befolgende häusliche Ordnung und die sonstigen Verhaltungsregeln, welche ihnen bei ihrem Eintritte in die Lehranstalt angemessen bekannt zu geben sind, und wovon ihnen ein gedrucktes Exemplar einzuhändigen ist, zu verweisen. — Jede besondere Disziplinar- oder Studien-Verfügung hat durch 14 Tage nach der mündlichen Kundmachung in den Hörsälen angeheftet zu bleiben.

§. 16.

Alle Schüler ohne Unterschied sind gehalten, die vorgeschriebene Instituts-Uniform zu tragen. Dieselbe muß der Vorschrift gemäß angefertiget seyn.

§. 17.

Ohne dringender Nothwendigkeit dürfen die Schüler ihre Studien nicht unterbrechen. — Der erforderliche Urlaub wird von der Akademie-Direkzion ertheilt.

§. 18.

Unsittliche und nachläßige Individuen dürfen an der Lehranstalt nicht geduldet werden. Wer sich eines größeren Vergehens schuldig macht, oder in seinen Fehlern hartnäckig beharrt, ist von der Lehranstalt zu entfernen. Schüler, welche sich eines geringeren Vergehens, oder der Nichtbeachtung einer Anordnung schuldig machen, sind zunächst angemessen zu ermahnen.

Bleibt die Ermahnung ohne Erfolg, so sind folgende Strafen stufenweise in Anwendung zu bringen:

a) Verweis, der vom Direktor, ohne Beiziehung von Zeugen ertheilt wird;

b) Verweis vor dem ganzen Lehrkörper und den Mitschülern;

c) dreitägiger einsamer Arrest, nöthigenfalls verschärft durch einmaliges Fasten;

d) zeitliche Entfernung von der Lehranstalt.

§. 19.

Ueber jedes Straf-Erkenntniß wird dem Betreffenden eine schriftliche Zustellung der Direkzion ertheilt. Die gänzliche Ausschließung von der Forst-Lehranstalt ist dem Ministerium zur Bestätigung vorzulegen. — Wer nach dreimaliger Vorladung vor dem Direktor nicht erscheint, wird von der Anstalt entfernt.

§. 20.

Die ordentlichen Schüler sind am Ende eines jeden Semesters einer Prüfung aus den theoretischen Lehrgegenständen zu unterziehen. Die Prüfung hat unter freiem Zutritte der übrigen Schüler, sowie in Anwesenheit des Direktors und beider Professoren stattzufinden. In Verhinderung des Direktors oder eines Professors ist das

nym, komitet egzaminacyjny uzupełnionym będzie według potrzeby przez jednego lub obudwóch asystentów. Każdy uczeń egzaminowany będzie przez właściwego profesora lub zastępcę tak długo, jak długo egzaminujący tego widzi potrzebę. W miarę tego co egzamin wykaże, jednakże ze starannem ocenieniem postępu i prac uczniów w ciągu kursu, uczniowie klasyfikowani będą według osądzenia większością głosów komitetu egzaminacyjnego, z każdego przedmiotu z osobna. W razie równości głosów, stanowić będzie zdanie właściwego nauczyciela. Co do ćwiczeń praktycznych i prac rysunkowych, klasyfikacyja wyrzeczoną będzie wyłącznie przez właściwego nauczyciela, według mniej lub więcej gorliwej pilności, równie jak w miarę prac do skutku doprowadzonych. Co się tycze zdolności praktycznej, w każdym kursie uczyniona będzie jedna tylko ogólna klasyfikacyja.

§. 21.

Tylko w przypadkach, na szczególny wzgląd zasługujacych, dyrekcyja zakładu pozwolić może zdawać później, lub powtarzać egzamina, dla złożenia opuszczonych egzaminów, lub poprawienia klas złych. Egzamina późniejsze, lub powtórzone, złożone być mają z reguły w sześciu tygodniach po ukończeniu kursu. W świadectwach wzmianka o tem uczyniona być winna. Jednakże powtarzać można egzamin jeden raz tylko, wyjąwszy, że cały rok powtórzonym być ma. Do powtórzenia roku nikt nie może być przymuszonym, lecz nawet i to powtórzenie raz tylko miejsce mieć może.

§. 22.

Wyrazy, których przy klasyfikacyi uczniów zwyczajnych używać należy, oznacza się w sposób następujący:

Dla postępów w naukach teoretycznych i w rysunkach:

„Celujące“: — „dobre“; — „małe“.

Dla obyczajów, pilności i zdolności praktycznej zaś:

„Szczególniejsze“; — „odpowiednie“; — „nieodpowiednie“.

§. 23.

Dla uczniów nadzwyczajnych taka sama będzie klasyfikacyja pod względem obyczajów, co dla uczniów zwyczajnych; zresztą wydane im będą świadectwa frekwentacyjne tylko w ten sposób, iż w nich wzmianka uczyniona będzie:

Kolegija i ćwiczenia praktyczne odwiedzali „bardzo pilnie“, albo „pilnie“, albo „nie pilnie“.

Prüfungs-Komité nach Erforderniß durch einen oder beide Assistenten zu ergänzen. — Jeder einzelne Schüler ist von dem betreffenden Professor, oder dessen Stellvertreter so lange zu prüfen, als der Prüfende es für nöthig hält. Nach Maßgabe des Erfolges der Prüfung, jedoch auch mit sorgfältiger Erwägung der Fortschritte und Leistungen der Schüler während des Lehrkurses, sind diese sodann nach dem Urtheile der Stimmenmehrheit des Prüfungs-Komités für jeden Gegenstand insbesondere zu klassifiziren. Bei Stimmengleichheit entscheidet die Ansicht des betreffenden Lehrers. — Hinsichtlich der praktischen Verwendung und der Leistungen im Zeichnen ist die Klassifikazion lediglich nach der mehr oder minder eifrigen Thätigkeit, sowie nach der Beschaffenheit der bewerkstelligten Arbeiten, von dem bezüglichen Lehrer auszusprechen. In Betreff der praktischen Verwendung hat übrigens für jeden Semester nur eine einzige allgemeine Klassifikazion stattzufinden.

§. 21.

Nach- oder Wiederholungs-Prüfungen, wodurch versäumte Prüfungen eingebracht, oder schlechte Klassen verbessert werden wollen, dürfen nur in erwiesen rücksichtswerthen Fällen durch die Lehranstalts-Direkzion bewilliget werden. — Nach- und Wiederholungs-Prüfungen sind in der Regel sechs Wochen nach Schluß des Semesters abzulegen. Sie müssen in den Zeugnissen angegeben werden. — Die Wiederholung einer Prüfung darf jedoch nur Einmal stattfinden; es wäre denn, das der ganze Jahrgang repetirt würde. — Zur Wiederholung eines Jahrganges wird Niemand gezwungen. — Sie darf indeß gleichfalls nur Einmal statthaben.

§. 22.

Die, für die Klassifikazion der ordentlichen Schüler zu gebrauchenden Ausdrücke werden, wie folgt, festgesetzt:

Für den Fortgang in den theoretischen Studien und im Zeichnen:

„Ausgezeichnet"; — „gut"; — „gering".

Für die sittliche Aufführung, den Fleiß und die praktische Verwendung:

„Vorzüglich"; — „entsprechend"; — „nicht entsprechend".

§. 23.

Bezüglich der außerordentlichen Schüler hat zwar in Betreff der sittlichen Aufführung die gleiche Klassifikazion, wie für die ordentlichen Schüler stattzufinden; im Uebrigen sind ihnen aber die Frequentazions-Zeugnisse lediglich derart auszufertigen, daß es darin heißt:

Sie haben die Kollegien und praktischen Verwendungen „sehr fleißig", oder „fleißig", oder „nicht fleißig" frequentirt.

§. 24.

Uczniom zwyczajnym wydanem będzie, po ukończeniu lat obudwóch, świadectwo wychodowe. Jednakże takowe nie będzie, oprócz zestawienia pojedynczych świadectw kursowych, zawierać żadnej uwagi innej.

O dyrekcyi i personale nauczycielskiem.

§. 25.

Dyrektor jest przełożonym zakładu, i kieruje jako taki wszystkiemi przedmiotami, tyczącemi się zarządu domowego i karności.

Do dwóch profesorów należeć będzie wykład nauk, w czem asystenci pomocnymi im będą.

Pierwszy profesor będzie oraz urzędnikiem inspekcyjnym nad lasami rządowemi, przydzielonemi do zakładu. Drugi profesor zastępować go będzie we wszystkich okolicznościach według potrzeby.

§. 26.

Dyrektor i profesorowie mianowanymi będą przez Jego C. K. Mość, na przedstawienie Ministerstwa kultury krajowej. Asystentów mianować będzie Ministerstwo na przedstawienie dyrekcyi zakładu.

Tak względem pierwszych, jakoteż względem drugich, musi nastąpić wprzód porozumienie z Ministerstwem oświecenia.

§. 27.

Przedmioty naukowe podzielone będą między personale nauczycielskie, w sposób następujący:

Każdy profesor obejmie wykład wszystkich przedmiotów naukowych jednego roku i odpowiednią naukę praktyczną. Asystenci odbywać będą repetycyje kolegijalne, takowi zastępować będą w potrzebie nauczycieli, pomagać przy naukach praktycznych, i trudnić się będą pod przewodnictwem pierwszego profesora pracami kancelaryjnemi w sprawach, tyczących się inspekcyi lasów instytutowych.

Do wykładów przydzielony będzie każdemu profesorowi jeden asystent wyłącznie.

Naukę rysunków udzielać będzie, według okoliczności, sam dyrektor, albo profesorowie, albo też asystenci.

§. 24.

Den ordentlichen Schülern ist, wenn sie beide Jahrgänge absolvirt haben, auch ein Austritts-Zeugniß auszufertigen. Dasselbe soll jedoch nur eine Zusammenstellung der einzelnen Semestral-Zeugnisse seyn, und hat somit keine weitere Bemerkung zu enthalten.

Die Direkzion und das Lehrpersonale.

§. 25.

Der Direktor ist Vorsteher der Lehranstalt und leitet als solcher alle, die häusliche Gebarung und das Disziplinarwesen betreffenden Gegenstände.

Die beiden Professoren besorgen den Unterricht und werden hierin von den Assistenten unterstützt.

Der erste Professor ist zugleich Inspekzions-Beamter für die der Lehranstalt zugewiesenen Aerarial-Wälder. Der zweite Professor hat ihn in allen betreffenden Angelegenheiten nach Erforderniß zu vertreten.

§. 26.

Direktor und Professoren werden von Seiner Majestät über Vorschlag des Ministeriums für Landeskultur ernannt. Die Assistenten ernennt das Ministerium über Antrag der Lehranstalts-Direkzion.

Sowohl hinsichtlich des Ersteren, als hinsichtlich der Letzteren ist jedoch mit dem Unterrichts-Minister das vorläufige Einvernehmen zu pflegen.

§. 27.

Die Lehrgegenstände werden folgendermassen unter das Lehrpersonale vertheilt:

Jeder Professor übernimmt den Vortrag sämmtlicher Lehrgegenstände eines Jahrganges und den betreffenden praktischen Unterricht. Die Assistenten haben die Kollegial-Repetizionen abzuhalten, die Professoren nach Nothwendigkeit zu suppliren, bei dem praktischen Unterrichte nach Erforderniß mitzuwirken, und rücksichtlich der für die Institutswälder sich ergebenden Inspekzionsgeschäfte, die Kanzlei-Arbeiten nach Weisung des ersten Professors zu besorgen.

Für den Unterricht wird jedem der beiden Professoren Ein Assistent ausschließlich zugewiesen.

Der Zeichnenunterricht wird nach Umständen durch den Direktor selbst, oder durch die Professoren, oder auch durch die Assistenten ertheilt.

§. 28.

Podział godzin urządzony będzie w ten sposób, iż każdy profesor dwa dni w tygodniu od wykładu uwolnionym będzie, ażeby w tych dniach mógł innym obowiązkom swoim zadosyć uczynić.

Ze względu na przepisy §. 9, profesorowie wykładać będą cztery razy w tygodniu po dwie godziny, w dwóch zaś dniach innych, należy, dla zatrudnienia stosownego uczniów, w części odbywać godziny rysunków, w części repetycyje kolegijalne i praktyczne ćwiczenia domowe, jeżeli asystenci nie odbywają w tym czasie ćwiczeń praktycznych na otwartem polu.

W ciągu każdego kursu należy uradzić i ustanowić podział godzin na kurs następujący według zasad, wyrzeczonych w poprzedzających §§ch i przedłożyć takowy wcześnie Ministerstwu do potwierdzenia.

§. 29.

Dyrektor zawiadywać będzie tokiem spraw pismiennym, tudzież kasowością i rachunkowością zakładu. Sprawami zaś co do inspekcyi lasów kierować będzie bez jego pośrednictwa pierwszy profesor, dla tego też także tylko ten i drugi profesor, o ile w tych czynnościach zastępuje pierwszego profesora, podlegać będą c. k. dyrekcyi leśniczej dla Austryi Niższej w części odpowiedniej.

Dyrektor będzie we wszystkich sprawach zakładu bezpośrednim lub pośrednim przełożonym tak nauczycieli, jakoteż sług, przy zakładzie ustanowionych. On będzie przewodniczyć przy naradach nauczycieli i rozstrzygać takowe, a to na swoje niebezpieczeństwo i odpowiedzialność, nawet i wtedy, jeżeli tenże z personale nauczycielskiem porozumieć się nie może, a wyższe przytem potwierdzenie nie jest wymaganem, wyjąwszy przypadek, przewidziany w §. 20. On będzie miał także najwyższy dozór nad całym materyjałem, należącym do zakładu, i rozporządzać będzie pieniędzmi, przydzielonemi zakładowi, według szczególnych osobnych rozporządzeń, w tym względzie istniejących. On czyni wnioski względem przyjmowania, pensyjonowania, lub oddalania służby podrzędnej, on stanowi o uczniach i wykładach, stosownie do przepisów istniejących, i postępować będzie we wszystkich innych punktach jako przełożony, odpowiedzialny za swoje czynności służbowe.

§. 30.

Powszechne środki naukowe, do których szczególnie należy zbiór ksiąg zakładu, poruczone będą pod dozór i zarząd profesorowi drugiemu. Inne środki naukowe przydzielone zostaną obudwom profesorom w gałęziach, tyczących się ich wykładu. Ci uważani będą pod względem tego materyjału, jako pro-

§. 28.

Die Stunden-Eintheilung ist so zu treffen, daß jeder Professor zwei Tage in der Woche des Vortrages entbunden wird, um an diesen Tagen seinen übrigen Verpflichtungen nachkommen zu können.

Mit Rücksicht auf die Bestimmungen des §. 9 haben daher die Professoren viermal in jeder Woche je zwei Vortragsstunden zu halten, und müssen hiernach an den beiden anderen Tagen, Behufs angemessener Beschäftigung der Schüler, theils Zeichnenstunden, theils Kollegial-Repetizionen und häusliche praktische Uebungen stattfinden, falls nicht Verwendungen im Freien durch die Assistenten abgehalten werden.

Im Laufe eines jeden Semesters ist die Stunden-Eintheilung für den nächstfolgenden, nach den im Vorstehenden ausgesprochenen Grundsätzen zu berathen und festzustellen, und dem Ministerium rechtzeitig zur Bestätigung vorzulegen.

§. 29.

Der Direktor besorgt die schriftliche Geschäftsführung, dann das Kasse- und Rechnungswesen der Lehranstalt. Die Forst-Inspekzions-Angelegenheiten werden dagegen ohne seine Intervenirung durch den ersten Professor geleitet; daher auch nur dieser und der zweite Professor, insoferne er den ersten Professor hierin vertritt, der k. k. Forstdirekzion für Oesterreich unter der Enns im betreffenden Theile unterstehen.

Der Direktor ist in allen Lehranstalts-Angelegenheiten der unmittelbare oder mittelbare Vorgesetzte des Lehrpersonales und der für die Lehranstalt bestellten Dienerschaft. Er führt bei den vorzunehmenden Berathungen des Lehrpersonales den Vorsitz, und entscheidet, den im §. 20 vorgesehenen Fall ausgenommen, wenn eine Einigung zwischen ihm und dem Lehrpersonale nicht zu Stande kömmt, und eine höhere Genehmigung nicht gefordert wird, auf seine Gefahr und Verantwortung. Er führt die Oberaufsicht über das ganze Materiale der Lehranstalt, und verfügt über die derselben zugewiesenen Geldmittel nach Maßgabe der hierüber bestehenden besonderen Anordnungen. Er hat die Aufnahme, Pensionirung oder Entlassung des subalternen Dienstpersonales zu veranlassen; über die Schüler und den Unterricht nach Maßgabe der vorliegenden Vorschriften zu entscheiden, und in allen übrigen Punkten als für seine dienstlichen Handlungen verantwortlicher Vorstand vorzugehen.

§. 30.

Allgemeine Lehrmittel, wohin vorzugsweise die Büchersammlung der Lehranstalt gehört, sind dem zweiten Professor zur Ueberwachung und Gebarung anzuvertrauen. Die übrigen Lehrmittel sind den beiden Professoren in den, ihren Unterricht betreffenden Theilen zuzuweisen. Dieselben sind hiefür als Material-Rechnungsführer zu be-

wadzący rachunki, mogą jednakże do załatwiania prac, do tego należących, używać pomocy asystentów swoich.

§. 31.

Wszelkie sprawy, odnoszące się do szkoły leśniczej, poddane będą pod naradę dyrektora i obudwóch profesorów. Narady takowe odbywać się będą regularnie raz w dni 14, a w razie potrzeby i częściej. Protokół narady prowadzony będzie przez jednego z asystentów, i podpisany być winien przez wszystkich przytem obecnych. Gdyby dla jakiej przeszkody który z profesorów nie mógł być obecnym, asystent właściwy będzie mieć głos doradczy.

§. 32.

Protokoły narad, równie jak przepisy i rozstrzygnienia, wydane przez dyrektora, przesłane będą w koncepcie co miesiąc Ministerstwu kultury krajowej. Również po każdym egzaminie półrocznym, przesłana będzie relacyja z dołączeniem tabeli klasyfikacyjnej, a po ukończeniu każdego roku szkolnego, szczegółowy raport roczny o stanie i działaniu zakładu, do Ministeryjum kultury krajowej.

§. 33.

Zresztą, ażeby przez osobiste obejrzenie zyskać potrzebne przekonanie o czynnościach c. k. zakładu leśniczego, Ministerstwo posełać będzie tamże od czasu do czasu ze swego grona komisarza ministeryjalnego, któremu poruczy wizytacyję zakładu pod każdym względem. Dla tego też o egzaminach półrocznych Ministeryjum zawsze wprzód zawiadomić należy.

Thinnfeld m. p.

173.

Rozporządzenie Ministra wojny z dnia 8. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. III, wydana dnia 24. Maja 1852),

którem w skutek najwyższego rozporządzenia ustanowioną zostaje kwota sumy wynagrodzenia kosztów za płatnych uczniów we wszystkich wojskowych kształcenia zakładach.

Celem osiągnienia jednostajnego zarządu we wszystkich zakładach wojskowych edukacyjnych, raczył Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Cesarz rozporządzić, iż z początkiem następnego roku szkolnego, t. j. dla nowowstępujących za zasadę służyć będzie, że za każdego ucznia płatnego tyle równie ma być złożonem, ile wynosi suma, którą rząd sam opędza za ucznia eraryjalnego.

trachten und zu behandeln, können sich jedoch zur Besorgung der bezüglichen Arbeiten, der Beihilfe ihrer Assistenten bedienen.

§. 31.

Alle, die Forstlehranstalt betreffenden Angelegenheiten, sind von dem Direktor und den beiden Professoren gemeinschaftlich zu berathen. Diese Berathungen haben in der Regel alle 14 Tage Einmal, nach Erforderniß aber auch öfter stattzufinden. Das Berathungs-Protokoll ist von einem der beiden Assistenten anzufertigen und von allen dabei Anwesenden zu unterfertigen. In Verhinderung der Professoren wird ihren Assistenten die bezügliche berathende Stimme eingeräumt.

§. 32.

Die Berathungs-Protokolle, so wie die von dem Direktor erlassenen Anordnungen und Entscheidungen sind monatlich dem Ministerium für Landeskultur im Konzepte zur Einsicht einzuschicken. — Deßgleichen ist nach jeder Semestral-Prüfung ein Bericht hierüber, unter Beilage der Klassifikazions-Tabelle, und am Schluße eines jeden Schuljahres ein umständlicher Jahresbericht über den Stand und die Wirksamkeit der Lehranstalt an das Ministerium einzusenden.

§. 33.

Um sich übrigens durch persönliche Nachsicht von den Leistungen der k. k. Forst-Lehranstalt die nöthige Ueberzeugung zu verschaffen, wird das Ministerium von Zeit zu Zeit einen Ministerial-Kommissär aus seiner Mitte an dieselbe senden, und diese in jeder Hinsicht untersuchen lassen. Zu diesem Ende sind auch die Semestral-Prüfungen dem Ministerium stets vorhinein anzuzeigen.

Thinnfeld m. p.

173.

Verordnung des Kriegsministers vom 8. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nr. 111, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wodurch in Folge Allerhöchster Anordnung der Betrag der, für die Zahl-Zöglinge sämmtlicher Militär-Bildungs-Anstalten zu vergütenden Kosten-Summe festgesetzt wird.

Zur Erzielung einer gleichförmigen Gebarung in sämmtlichen Militär-Bildungs-Anstalten haben Seine Majestät der Kaiser anzuordnen geruht, daß mit Beginn des künftigen Schuljahres, d. i. für die neu Eintretenden, der Grundsatz zu gelten habe, daß für jeden Zahl-Zögling gerade so viel erlegt werden müsse, als die Summe beträgt, welche der Staat für den Aerarial-Zögling verwendet.

Kwota, rocznie dla akamemii (dla akademii artyleryjnej nastąpi to dodopiero z rokiem 1856, w którym roku reorganizowaną zostanie) na 600 złr. (sześćset złotych reńskich) mon. konw., dla instytutów kadetów na 400 złr. (czterysta złotych reńskich) mon. kon., dla domów edukacyjnych na 150 złr. (sto pięćdziesiąt złotych reńskich) mon. kon. ustanowiona, musi przeto co pół roku, a to z dniem 1. Października i 1. Kwietnia każdego roku z góry do dyrekcyi (komendy) właściwego instytutu być przesłaną.

Z końcem roku zrobi się rozdział wszystkich kosztów na całą liczbę uczniów, zkąd wykaże się obrachunek na każdego ucznia płatnego, wedle którego kwota wypadająca czy wyżej czy niżej złr. 600, 400, 150 mon. konw., albo będzie dopłaconą, albo na rachunek roku następnego zapisaną.

Wstępujący na przyszłość do akademii marynarskiej, lub inżynierskiej, nie potrzebują przeto opatrzeni być ani w bieliznę, ani w inne potrzeby odzieży, a równie uchylają się także opłacane dotąd w akademii inżynierów kwoty pauszalne i uniformowe.

Nareszcie, co się tycze istniejących dotyczących tu fundacyj prywatnych, jeżeliby takowe nie były w stanie opłacać zupełnie kwoty wyż wspomnione, winien wszelki ubytek, przy każdym funduszu mający być obliczony, złożony być w ratach półrocznych, od przynależących ucznia dotyczącego, na fundacyi będącego.

Które to najwyższe rozporządzenie podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości.

Csorich m. p.

174.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 12. Maja 1852,

(Dziennik praw państwa, część XXXIII., nr. 112, wydana dnia 24. Maja 1852),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ma moc prawną powszechna księga ustaw cywilnych,

mocą którego zaprowadzone zostają niektóre postanowienia w przedmiocie pozwów i podań przeciw kilku spólnikom sporu.

Dla uchylenia niedogodności i zwłok w postępowaniu w sporach prawnych z kilką spólnikami sporu, uznałem za potrzebne, z wyjątkiem spraw wekslowych, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasięgnieniu zdania Mojej Rady państwa zatwierdzić następujące postanowienia:

W processach, w których pierwsza rezolucyja wręczoną być ma dwom lub kilku spólnikom sporu, winien będzie proszący nie tylko skargę lub prośbę

Der jährlich für die Akademien (bei der Artillerie-Akademie tritt dieses erst im Jahre 1856 in's Leben, da selbe in diesem Jahre reorganisirt wird) auf 600 fl. (Sechshundert Gulden) K. M., für die Kadeten-Institute auf 400 fl. (Vierhundert Gulden) K. M., für die Erziehungshäuser auf 150 fl. (Einhundert Fünfzig Gulden) K. M. angeschlagene Betrag ist demnach halbjährig, und zwar mit 1 Oktober und 1. April eines jeden Jahres im Voraus, an die Direkzion (das Kommando) des betreffenden Institutes einzusenden.

Am Schluße des Jahres wird die Vertheilung sämmtlicher Kosten auf die Gesammtzahl der Zöglinge verfaßt, und hieraus die Abrechnung für jeden Zahl-Zögling entworfen, wornach dann der entfallende Betrag über oder unter 600 fl., 400 fl., 150 fl. C. M., entweder zuzuzahlen ist, oder für das nächstfolgende Jahr zu Guten geschrieben wird.

Die künftig in die Marine- oder Genie-Akademie Eintretenden haben demnach keine Wäsche und sonstige Bekleidungs-Sorten mitzubringen, gleichwie die in der Genie-Akademie bisher entrichteten Pauschal- und Uniformirungs-Beträge wegfallen.

Sollten endlich die bestehenden Privat-Stiftungs-Fonde obige Beträge nicht vollkommen abwerfen, so kömmt der für jeden Fond jedesmal zu berechnende Abgang von den Angehörigen des betreffenden Stiftlinges in halbjährigen Raten zu erlegen.

Welche Allerhöchste Anordnung hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Csorich m. p.

174.

Kaiserliche Verordnung vom 12. Mai 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XXXIII. Stück, Nro. 112, ausgegeben am 24. Mai 1852),

wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist,

wodurch einige Bestimmungen in Betreff der, gegen mehrere Streitgenossen gerichteten Klagen und Gesuche getroffen werden.

Zur Beseitigung eingeschlichener Uebelstände und Verzögerungen in dem Verfahren in Rechtsstreiten, die gegen mehrere Streitgenossen gerichtet sind, mit Ausschluß der Wechselsachen, habe Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, nachfolgende Bestimmungen zu genehmigen befunden:

In Streitsachen, in welchen die erste Verordnung zwei oder mehreren Streitgenossen zuzustellen ist, hat der Bittsteller nicht nur seine Klage oder sein Gesuch in drei

swoję w trzech podać egzemplarzach, z których dwa opatrzone być muszą odpisami alegatów, lecz także tyle załączyć rubrów pisma swego, ile jest spólników sporu, oprócz przeciwnika, na pierwszem miejscu wymienionego, i na każdym wyrazić zamieszkanie strony, dla której jest przeznaczony.

Jeden egzemplarz pisma wraz z alegatami zachowany będzie w sądzie, drugi wraz z alegatami wręczony będzie przeciwnikowi, wymienionemu w piśmie na pierwszem miejscu, trzeci egzemplarz bez alegatów, proszącemu, rubra zaś zaopatrzone w rezolucyję, wręczone będą innym spólnikom sporu, z tem objawieniem, iż każdemu z nich wolno pismo i alegata jego przejrzeć u spólnika sporu, wymienionego na pierwszem miejscu, lub u sądu.

Jeżeli skarga lub prożba ustnie wniesioną będzie, wówczas protokół na to sporządzony, wraz z przyłączonemi alegatami, zachowany będzie w sądzie, odpis protokołu i alegatów wręczony będzie przeciwnikowi, najprzód wymienionemu, wyciąg zaś z niego proszącemu i każdemu ze wspólników sporu, tym ostatnim z tym dodatkiem, iż pismo wraz z alegatami przejrzeć mogą u spólnika sporu, najpierwej wymienionego lub u sądu.

Z pomiędzy kilku spólników sporu, wymieniony być winien na pierwszem miejscu główny zobowiązany, jeżeli takowy widocznym jest z interesu prawnego, służącego za podstawę pozwu.

Pismo podane przeciw przepisowi niniejszej ustawy, nie będzie przyjętem, lecz natychmiast odrzuconem z urzędu.

Franciszek Józef m. p.

Buol m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady Ministrów.

Exemplaren, von welchen zwei mit den Abschriften der Beilagen zu versehen sind, zu überreichen, sondern auch so viele Rubriken der Schrift, als außer dem zuerst genannten Gegner, Streitgenossen vorhanden sind, beizulegen, und auf jeder den Wohnort der Partei, für welche sie bestimmt ist, anzumerken.

Ein Exemplar der Schrift, mit Beilagen, ist bei Gericht aufzubewahren, das zweite, mit Beilagen, ist dem in der Schrift zuerst genannten Gegner, das dritte Exemplar, ohne Beilagen, dem Bittsteller, und die mit dem Bescheide versehenen Rubriken sind den übrigen Streitgenossen mit der Eröffnung zuzustellen, daß jedem der letzteren frei stehe, die Schrift und ihre Beilagen bei dem zuerst genannten Streitgenossen, oder bei dem Gerichte einzusehen.

Wurde die Klage oder das Gesuch mündlich angebracht, so ist das darüber aufgenommene Protokoll, sammt den beigebrachten Beilagen, bei Gericht aufzubewahren, eine Abschrift des Protokolles und der Beilagen dem zuerst genannten Gegner, und ein Auszug desselben dem Bittsteller und jedem Streitgenossen, letzteren mit dem Bedeuten zuzustellen, daß sie die Schrift und deren Beilagen bei dem zuerst genannten Streitgenossen, oder bei Gericht einsehen können.

Unter mehreren Streitgenossen ist in der Klage der Hauptverpflichtete, wenn ein solcher aus dem der Klage zum Grunde liegenden Rechtsgeschäfte ersichtlich ist, zuerst zu benennen.

Eine gegen die Vorschrift dieses Gesetzes überreichte Schrift ist nicht anzunehmen, sondern sogleich von Amtswegen zurückzuweisen.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol m. p. **Krauß m. p.**

Auf allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

175.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 28. Czerwca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 148, wydana dnia 31. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

mocą którego obwieszczonem zostaje zaprowadzenie mniejszej pieczątki ręcznej do wyciśnięcia stempla oclenia na towarach gatunku przedniejszego.

W skutek rozporządzenia z dnia 7. Stycznia 1852 r., w przedmiocie zaprowadzenia prowizorycznego stempla oclenia (nr. 13. Dziennika praw państwa *) ustanowionem zostało, iż urzędy celne, które stempel oclenia za pomocą pieczęci woskowej wyciskać mają, opatrzone być winny własną ku temu pieczątką ręczną, ukazującą orła cesarskiego, niżej onegoż zaś oznaczenie: „Verzollungs-Stempel“ (stempel oclenia), a jako napis, nazwę urzędu celnego.

Ministerstwo finansów, w porozumieniu z Ministerstwem handlu, uznało za stosowne, oprócz pieczątek ręcznych nieco większych, obecnie już w użyciu będących, zaprowadzić jeszcze pieczątki ręczne pomniejszej średnicy, dla wyciśnienia stempla oclenia na towarach tkanych lub dzianych przedniejszych, albo o mniejszych sztukach znajdujących się. Także i te pieczątki ukazują w środku orła cesarskiego, a jako napis, oprócz nazwy i stanowiska, albo tylko samego stanowiska urzędu, oznaczenie: „VERZ. ST.“ to jest „Verzollungs-Stempel“ (stempel oclenia).

Wielkość i formę tak większej jak mniejszej pieczątki, poznać można z obok stojących rysunków, przedstawiających pieczątki ręczne, dla głównego urzędu celnego w Wiedniu przeznaczone.

Czy do ostemplowania towaru użytą być ma pieczątka większa lub mniejsza, pozostawionem jest osądzeniu urzędu, któremu polecono mieć słuszny w tej mierze wzgląd na życzenia strony.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w wykonanie, jak skoro główne urzędy celne pierwszej klasy w niewłoskich krajach koronnych mniejszą pieczątką ręczną opatrzone zostaną.

Baumgartner m. p.

---

*) Dziennik praw krajowych, część V., l. 15., stronica 68.

175.

Verordnung des Finanzministeriums vom 28. Juni 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nr. 148, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit die Einführung eines kleineren Handsiegels zur Anlegung des Verzollungsstempels an feinere Waaren bekannt gemacht wird.

Mit der Verordnung vom 7. Jänner 1852, wegen provisorischer Einführung eines Verzollungsstempels (Nr. 13 des Reichs-Gesetzblattes *) wurde bestimmt, daß jene Zollämter, welche als Verzollungsstempel ein Wachssiegel anzulegen haben, dazu mit einem besonderen Handsiegel versehen werden sollen, welches den kaiserlichen Adler, unterhalb desselben die Bezeichnung „Verzollungsstempel" und als Umschrift die Benennung des Zollamtes enthält.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium für zweckmäßig erkannt, außer den dermal in Anwendung stehenden größeren Handsiegeln, für die Anlegung des Verzollungsstempels an feineren, oder in kleinen Stücken vorkommenden Webe- oder Wirkwaaren, Handsiegel von einem kleineren Durchmesser einzuführen, welche in der Mitte den kaiserlichen Adler und als Umschrift nebst der Benennung und dem Standorte, oder blos dem Standorte des Amtes, die Bezeichnung: VERZ. ST. (d. h. Verzollungsstempel) enthalten.

Die Größe und Form, sowohl des größeren, als des kleineren Siegels, sind aus den hier beigefügten Zeichnungen zu entnehmen, welche die für das Hauptzoll-Amt in Wien bestimmten Handsiegel darstellen.

Ob zur Stemplung einer Waare das größere oder das kleinere Siegel verwendet werden soll, wird der Beurtheilung des Zollamtes überlassen, welches jedoch auf die billigen Wünsche der Partei Rücksicht zu nehmen befugt ist.

Gegenwärtige Anordnung hat in Wirksamkeit zu treten, sobald die Hauptzoll-Aemter erster Klasse der nicht italienischen Kronländer, mit dem kleineren Handsiegel versehen seyn werden.

Baumgartner m. p.

---

*) Landes-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 15, Seite 68.

176.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 13. Lipca 1852,

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 149, wydana dnia 31. Lipca 1852),

mocą którego podane zostaje do wiadomości najwyższe rozporządzenie, iż okręty wszystkich państw nad brzegami Elby położonych, uważane będą na równi z okrętami krajowemi pod względem uwolnienia od cła na Elbie, opłacanego na przestrzeni, przez którą Elba w Czechach płynie.

Na najuniżeńszy wniosek, uczyniony ze strony c. k. Ministerstwa handlu, w porozumieniu z c. k. Ministerstwami spraw zewnętrznych i finansów, Jego C. K. Apostolska Mość Najjaśniejszy Pan raczył najwyższem postanowieniem Swojem, wydanem w Wielkim Waradynie pod dniem 18. Czerwca 1852, rozporządzić, iż uwolnienie od opłaty cła na Elbie, udzielone okrętom i tratwom austryjackim mocą rozporządzeń z dnia 11. Maja 1850 roku (Dzien. pr. pań. z r. 1850, część LVII., nr. 184., str. 871), tudzież z dnia 16. Lutego 1852 (Dz. pr. p. nr. 50., str. 241 *), na przestrzeni, przez którą Elba w Czechach płynie, od Melniku do granicy saskiej, w którem uwolnieniu, w skutek rozrządzenia z dnia 20. Lipca 1850, roku (Dzien. pr. p. nr. 279 , str. 1239) okręty innych państw tylko z pewnemi ograniczeniami udział miały, obecnie bez wszelkiego ograniczenia na okręty wszystkich państw nad brzegami Elby położonych, rozciągnionem zostaje, tak, iż okręty takowe pod tym względem na równi z okrętami tutejszemi uważanemi będą.

Co się niniejszem do wiadomości podaje z tem dołożeniem, iż nakazane to postanowienie w równi, z dniem 1. Sierpnia t. r. w życie wejść ma.

Baumgartner m. p.

177.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Lipca 1852 **),

(Dziennik praw państwa, część XLVI., nr. 150, wydana dnia 31. Lipca 1852),

moc mające we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

którem się objaśnia pozycyja taryfowa 88 lit. *d)* taryfy celnej.

Zgodnie z c. k. Ministerstwem handlu, wydaje się objaśnienie: iż wymienione szczegółowo w pozycyi taryfowej 88 lit. *a)* w poddziale *dd)* narzędzia

---

*) Dziennik praw krajowych, część XI., l. 54., str. 176.

**) Rozporządzenie to obwieszczono pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 28. Lipca 1852 do l. 36015 wszystkim skarbowym administracyjom powiatowym, wykonawczym urzędom dochodowym i organom.

176.

Verordnung des Finanzministeriums vom 13. Juli 1852,

(im Reichs-Gesetzblatte XLVI. Stück, Nro. 149, ausgegeben am 31. Juli 1852),

womit die Allerhöchst angeordnete Gleichstellung der Schiffe aller Elbe-Uferstaaten mit den inländischen hinsichtlich der Elbe-Zollbefreiung auf der böhmischen Elbestrecke bekannt gemacht wird.

Ueber einen von dem Handelsministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Aeußeren und der Finanzen erstatteten alleruntertthänigsten Antrag haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung ddto. Großwardein den 18. Juni 1852 zu genehmigen geruht, daß die mit den Erläßen vom 11. Mai 1850 (Reichs-Gesetzblatt für 1850, Stück LVII, Nr. 184, S. 871) und vom 16. Februar 1852 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 50, Seite 241*) den österreichischen Schiffen und Flössen zugestandene Befreiung von der Entrichtung des Elbezolles auf der böhmischen Elbestrecke von Melnik bis zur sächsischen Grenze, an welcher bisher, in Folge des Erlaßes vom 20. Juli 1850 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 279 Seite 1239) die Schiffe anderer Staaten nur mit gewissen Beschränkungen Theil nahmen, nunmehr ohne Beschränkung auch auf die Schiffe aller Elbe-Uferstaaten ausgedehnt, und solche Schiffe daher in dieser Beziehung den inländischen Schiffen gleichgestellt werden.

Dieß wird mit dem Bemerken bekannt gemacht, daß die angeordnete Gleichstellung mit 1. August d. J. in Wirksamkeit zu treten hat.

Baumgartner m. p.

177.

Verordnung des Finanzministeriums vom 18. Juli 1852**),

(im Reichs-Gesetzblatte XLVI. Stück, Nro. 150, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit der Tarifsatz 88, lit. d) des Zolltarifes erläutert wird.

Im Einvernehmen mit dem Handelsministerium findet man zu erklären, daß die in der Tarifpost 88 lit. a) Unterabtheilung dd) namentlich angeführten landwirth-

*) Landes-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 54, Seite 176.

**) Diese Verordnung ist mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 28. Juli 1852 Z. 36015 sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen, ausübenden Gefällsämtern und Organen bekannt gemacht worden.

rolnicze z żelaza, tudzież nie wymienione szczegółowo w taryfie narzędzia żelazne do krajania, jeżeli są tylko ostrzone lub w niektórych miejscach grubo zeszlifowane, podlegają opłacie cła nie jako towary żelazne gatunku przedniego według oddziału 88 lit. *d)*, lecz według pozycyi taryfowej 88 *a)* poddziałów *dd)* i 88 *b)*.

Równie też podkówki w niektórych miejscach grubo zeszlifowane, podlegają opłacie jako towary żelazne proste (oddział 88 lit. *b)*, nie zaś jako towary gatunku przedniego.

Niniejsze rozporządzenia wstąpią w wykonanie z tym dniem, w którym ich obwieszczenie dojdzie do wiadomości urzędów celnych w drodze władz przełożonych.

Baumgartner m. p.

178.

Rozporządzenie Ministerstwa finansów z dnia 18. Lipca 1852 *),

(Dziennik praw państwa, część XLVI, nr. 151, wydana dnia 31. Lipca 1852),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego,

mocą którego ustanawia się tara przy opłacie cła wchodowego od obrazów na papierze i malowideł w skrzyniach, tudzież od fruktów południowych gatunku średniego w skrzyniach zwyczajnych.

Ministeryjum finansów w porozumieniu z Ministerstwem handlu stanowi, co następuje:

a) Tara przy opłacie cła wchodowego od przedmiotów, wymienionych w oddziale 104 lit. *b)* i *c)* taryfy celnej z dnia 6. Listopada 1851 r., jako to: od obrazów na papierze i od malowideł, jeżeli są w skrzyniach zapakowane, wynosi 22 prct.,

b) przy oznaczeniu tary na frukta południowe gatunku średniego (oddział taryfy 8, lit. *b)*, należy po wyrazach: „w zwyczajnych beczkach“ zamieścić wyraz: „w skrzyniach“.

Niniejsze rozporządzenie wejdzie w wykonanie z dniem, w którym takowe każdemu pojedynczemu urzędnikowi celnemu, w drodze władzy przełożonej, zakomunikowane zostanie.

Baumgartner m. p.

---

*) Pismem krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 6. Sierpnia 1852, do l. 36802 obwieszczono rozporządzenie to wszystkim skarbowym administracyjom powiatowym i wykonawczym urzędom dochodowym.

schaftlichen Geräthe von Eisen und die im Tarife nicht namentlich angeführten eisernen Schneidewerkzeuge, wenn sie bloß geschärft oder an einigen Stellen grob abgeschliffen sind, nicht als feine Eisenwaaren nach Abtheilung 88 lit. d), sondern nach den Tarifsätzen 88 a) Unterabtheilung dd) und 88 b) der Verzollung unterzogen werden sollen.

Ferner sind die an einigen Stellen grob abgeschliffenen Stiefeleisen nicht als feine, sondern als gemeine Eisenwaaren (Abtheilung 88 lit. b) zu behandeln.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem deren Bekanntmachung den Zollämtern von der vorgesetzten Behörde zukommen wird.

Baumgartner m. p.

178.

Verordnung des Finanzministeriums vom 18. Juli 1852*),

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVI. Stück, Nr. 151, ausgegeben am 31. Juli 1852),

wirksam für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

womit die Tara für die Eingangs-Verzollung von Bildern auf Papier und Gemälden in Kisten, dann von mittelfeinen Südfrüchten in gewöhnlichen Kisten festgesetzt wird.

Das Finanzministerium hat im Einvernehmen mit dem Handelsministerium beschlossen:

a) Die Tara für die Eingangs-Verzollung der unter der Abtheilung 104 lit. b) und c) des Zolltarifes vom 6. November 1851 genannten Gegenstände, als Bilder auf Papier und Gemälde, wenn sie in Kisten vorkommen, mit 22 Perzent festzusetzen, dann

b) in der Tara-Bestimmung für mittelfeine Südfrüchte (Tarifs-Abtheilung 8, lit. b) nach den Worten „in gewöhnlichen Fässern", das Wort „Kisten" einschalten zu lassen.

Diese Verordnung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem Zollamte im Wege der vorgesetzten Behörde bekannt gemacht werden wird.

Baumgartner m. p.

---

*) Mit dem Erlaße der Finanz-Landes-Direkzion vom 6. August 1852 Z. 36802 ist diese Verordnung sämmtlichen Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübenden Gefällsämtern kund gegeben worden.

[illegible]

zogen werden sollen.

[illegible]

Die Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem [illegible]

[illegible] Baumgartner m. p.

178.

Bekanntmachung des Finanzministeriums vom 18. Juli 1859 [1],

(Im Reichs-Gesetzblatt XXX. Stück, Nr. 131, ausgegeben am 21. Juli 1859.)

[illegible]

[illegible]

Baumgartner m. p.

[1] [illegible]